

Streszczenie

W pracy doktorskiej zostały zebrane, przeanalizowane i usystematyzowane informacje na temat Władysława Szlengla – poety, pisarza i artysty scenicznego. Urodził się w 1912 roku w Warszawie. Artysta zginął prawdopodobnie w maju 1943 roku po upadku powstania w getcie warszawskim. W perspektywie recepcji powojennej był on postrzegany głównie jako artysta z okresu II wojny światowej. Szlengel zyskał popularność wśród mieszkańców odseparowanej części Warszawy, występując w kawiarni Sztuka. Ten polsko-żydowski poeta pisał po polsku. Doświadczenia wojenne spowodowały zmianę jego postrzegania świata, co widoczne było w zastosowaniu przez niego nowego typu humoru w jego pracach. Jego wiersze są najlepszym przykładem użycia czarnego humoru w polskiej poezji II wojny światowej. Nie wahał się użyć najostrzejszej ironii przeciw swoim wrogom, jak i innym ofiarom systemu.

Agresywny transgresyjny humor Szlengla, skłonność do przesady, ironiczność, sarkazm i celność puent stanowiły składniki jego twórczości, dzięki którym artysta zdobył popularność w getcie. Strategia autokreacji i skłonność do automistyfikacji połączone z jasnym celem skonstruowania własnej, konkretnej tożsamości społecznej przyczyniły się do powstania zmityzowanego obrazu Szlengla i jego twórczości w recepcji powojennej. Celem prowadzonych przeze mnie badań było skonstruowanie wiarygodnego modelu tożsamościowego artysty i zaakcentowanie kwestii kulturowej przynależności Szlengla, który stał pomiędzy żydowskością a polskością.

Recepcja twórczości Władysława Szlengla jest silnie powiązana z działaniami autokreacyjnymi artysty. Poeta miał rozwiniętą świadomość istnienia odbiorcy, co determinowało jego strategię twórczą. Dowodzi tego odmiennosc stylu utworów publikowanych w czasopiśmie o różnym profilu. W okresie gettowym Szlengel nie tylko dostosowywał się do potrzeb odbiorców, ale zaczął projektować model własnego odbiorcy powojennego, który miał się pojawić w przyszłości. *Notatka dla pedantów* i przede wszystkim *Do polskiego czytelnika* świadczą o strategii autokreacyjnej poety. Strategia ta w połączeniu ze znikomą wiedzą biograficzną spowodowały, że osiągnął pewien efekt – recepcja powojenna w wielu przypadkach zaczęła utożsamiać wykreowany przez Szlengla obraz własnej osoby z rzeczywistą osobą, co doprowadziło niejednokrotnie do uznania informacji fikcyjnych za wiarygodne.

Streszczenie

W pracy doktorskiej zostały zebrane, przeanalizowane i usystematyzowane informacje na temat Władysława Szlengla – poety, pisarza i artysty scenicznego. Urodził się w 1912 roku w Warszawie. Artysta zginął prawdopodobnie w maju 1943 roku po upadku powstania w getcie warszawskim. W perspektywie recepcji powojennej był on postrzegany głównie jako artysta z okresu II wojny światowej. Szlengel zyskał popularność wśród mieszkańców odseparowanej części Warszawy, występując w kawiarni Sztuka. Ten polsko-żydowski poeta pisał po polsku. Doświadczenia wojenne spowodowały zmianę jego postrzegania świata, co widoczne było w zastosowaniu przez niego nowego typu humoru w jego pracach. Jego wiersze są najlepszym przykładem użycia czarnego humoru w polskiej poezji II wojny światowej. Nie wahał się użyć najostrzejszej ironii przeciw swoim wrogom, jak i innym ofiarom systemu.

Agresywny transgresyjny humor Szlengla, skłonność do przesady, ironiczność, sarkazm i celność puent stanowiły składniki jego twórczości, dzięki którym artysta zdobył popularność w getcie. Strategia autokreacji i skłonność do automistyfikacji połączone z jasnym celem skonstruowania własnej, konkretnej tożsamości społecznej przyczyniły się do powstania zmityzowanego obrazu Szlengla i jego twórczości w recepcji powojennej. Celem prowadzonych przeze mnie badań było skonstruowanie wiarygodnego modelu tożsamościowego artysty i zaakcentowanie kwestii kulturowej przynależności Szlengla, który stał pomiędzy żydowskością a polskością.

Recepcja twórczości Władysława Szlengla jest silnie powiązana z działaniami autokreacyjnymi artysty. Poeta miał rozwiniętą świadomość istnienia odbiorcy, co determinowało jego strategię twórczą. Dowodzi tego odmiennosc stylu utworów publikowanych w czasopiśmie o różnym profilu. W okresie gettowym Szlengel nie tylko dostosowywał się do potrzeb odbiorców, ale zaczął projektować model własnego odbiorcy powojennego, który miał się pojawić w przyszłości. *Notatka dla pedantów* i przede wszystkim *Do polskiego czytelnika* świadczą o strategii autokreacyjnej poety. Strategia ta w połączeniu ze znikomą wiedzą biograficzną spowodowały, że osiągnął pewien efekt – recepcja powojenna w wielu przypadkach zaczęła utożsamiać wykreowany przez Szlengla obraz własnej osoby z rzeczywistą osobą, co doprowadziło niejednokrotnie do uznania informacji fikcyjnych za wiarygodne.

Streszczenie

W pracy doktorskiej zostały zebrane, przeanalizowane i usystematyzowane informacje na temat Władysława Szlengla – poety, pisarza i artysty scenicznego. Urodził się w 1912 roku w Warszawie. Artysta zginął prawdopodobnie w maju 1943 roku po upadku powstania w getcie warszawskim. W perspektywie recepcji powojennej był on postrzegany głównie jako artysta z okresu II wojny światowej. Szlengel zyskał popularność wśród mieszkańców odseparowanej części Warszawy, występując w kawiarni Sztuka. Ten polsko-żydowski poeta pisał po polsku. Doświadczenia wojenne spowodowały zmianę jego postrzegania świata, co widoczne było w zastosowaniu przez niego nowego typu humoru w jego pracach. Jego wiersze są najlepszym przykładem użycia czarnego humoru w polskiej poezji II wojny światowej. Nie wahał się użyć najostrzejszej ironii przeciw swoim wrogom, jak i innym ofiarom systemu.

Agresywny transgresyjny humor Szlengla, skłonność do przesady, ironiczność, sarkazm i celność puent stanowiły składniki jego twórczości, dzięki którym artysta zdobył popularność w getcie. Strategia autokreacji i skłonność do automistyfikacji połączone z jasnym celem skonstruowania własnej, konkretnej tożsamości społecznej przyczyniły się do powstania zmityzowanego obrazu Szlengla i jego twórczości w recepcji powojennej. Celem prowadzonych przeze mnie badań było skonstruowanie wiarygodnego modelu tożsamościowego artysty i zaakcentowanie kwestii kulturowej przynależności Szlengla, który stał pomiędzy żydowskością a polskością.

Recepcja twórczości Władysława Szlengla jest silnie powiązana z działaniami autokreacyjnymi artysty. Poeta miał rozwiniętą świadomość istnienia odbiorcy, co determinowało jego strategię twórczą. Dowodzi tego odmienność stylu utworów publikowanych w czasopiśmie o różnym profilu. W okresie gettowym Szlengel nie tylko dostosowywał się do potrzeb odbiorców, ale zaczął projektować model własnego odbiorcy powojennego, który miał się pojawić w przyszłości. *Notatka dla pedantów* i przede wszystkim *Do polskiego czytelnika* świadczą o strategii autokreacyjnej poety. Strategia ta w połączeniu ze znikomą wiedzą biograficzną spowodowały, że osiągnął pewien efekt – recepcja powojenna w wielu przypadkach zaczęła utożsamiać wykreowany przez Szlengla obraz własnej osoby z rzeczywistą osobą, co doprowadziło niejednokrotnie do uznania informacji fikcyjnych za wiarygodne.